

29.04.2013

Kj/2

§ 459

V Kj / Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite selvityksen tekemisestä laskujen perinnän hoitamisesta

HEL 2012-014519 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Taipale Ilkka valtuustoaloite Kvsto 24.10.2012 asia 15
- 2 Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite
- 3 Perintä kaupungin omana toimintana kustannus selvitys 20120120

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Ilkka Taipale ja 5 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki selvittäisi mahdollisuutta hoitaa laskujensa perintä joko omana työnään tai yhteistyössä ympäristökuntien ja HUS:n kanssa. Vaihtoehtoina voisi olla esimerkiksi oman yhteisen perintäyksikön luominen tai työn teettäminen jonkin vammaisjärjestön tai sosiaalisen yrityksen kanssa yhteistyössä. Julkisuudessa esiintyneiden tietojen mukaan kaupungin nyt käyttämällä perintäyhtiöllä on juuria veroparatiiseihin.

Kaupunginhallitus toteaa oikeuspalveluiden antaman lausunnon sekä tehdyn kustannus selvityksen pohjalta seuraavaa:

Perintä on lakiin perustuva toimiala. Perintätoimintaa valvotaan usealla taholla, ja sen harjoittaminen edellyttää riittävää juridista ja substanssiosaamista. Lain tai hyvän perintätavan vastaisella perinnällä on seurauksia, ja perintälupaa haettaessa ilmoitetun henkilön tulee huolehtia siitä, ettei perintää harjoiteta lain tai säännösten vastaisesti, eikä perintätoiminnasta aiheutuu velallisen tai toimeksiantajan oikeudenloukkauksia.

Perintäpalveluiden ostaminen miltä tahansa toimijalta, vammaisjärjestöt ja sosiaaliset yritykset mukaan lukien edellyttäisi siten sitä, että palveluntuottajalla olisi riittävä juridinen tietotaito periä saatavia. Kaupungin ostopalveluna hankkimat perintäpalvelut kilpailutetaan lain säännösten mukaisesti. Kilpailutukseen voi ottaa osaa sellainen yritys, joka täyttää lain ja kilpailutuksen mukaiset edellytykset. Riittävän suorituskyvyn omaava vammaisjärjestö tai sosiaalinen yritys voi halutessaan ottaa osaa kilpailutukseen.

Mikäli kuntien yhteistä perintäorganisaatiohanketta lähdetäisiin viemään eteenpäin, tulisi hankkeen tarkemmassa suunnittelussa ottaa riittävästi huomioon hankkeen kustannukset, henkilöresurssikustannukset, henkilöstön mahdollinen ulkoistaminen kunnan palveluksesta perustettavan yksikön palvelukseen sekä perintätoiminnan luvanvaraisuus.

Helsingin kaupunki huolehtii osaltaan siitä, että sen saatavista aiheutuneet perintäkulut eivät ole velalliselle kohtuuttomia. Velalliselle aiheutuva kulu on yksi perintäpalveluiden kilpailutuksessa huomioitu seikka ja kaupungin tämän hetken perintäyhteistyökumppanin kaupungin saatavista perimät perintäpalkkiot ovat osittain alle lain salliman enimmäistason. Perintätoimiston resurssit perintätoimiin ovat lähtökohtaisesti tehokkaammat kuin kaupungilla, ja perintää voidaan myös siitä syystä suorittaa pienemmillä yksikkökustannuksilla. Mikäli kaupungille hankittaisiin vastaavat resurssit, tai perintäpalvelu ostettaisiin toimijalta joka ei valmiina omaa samanlaisia resursseja, syntyisi siitä merkittäviä kustannuksia, joka viime kädessä näkyisi perintäpalveluista palveluntarjoajalle maksettavassa hinnassa. Velalliselta perittävän perintäkulun tulisi kattaa perinnästä aiheutuneet kustannukset, sillä ei ole kannattavaa harjoittaa perintää jonka kulut ylittävät perinnällä tuloutetut saatavat. Millä tahansa muulla tapaa järjestetyn perinnän kustannukset todennäköisesti ylittäisivät kilpailutuksen voittaneelta perintätoimistolta ostetun palvelun kustannukset, jolloin kohonneet kustannukset olisi vyörytettävä korkeamman perintäpalkkion kautta saatavansa maksamatta jättäneille velallisille ja ylimenevältä osalta katettava verovaroin.

Jos perintä järjestettäisiin kaupungin omana työnä, kaupungilla ei olisi käytössään kaikkea sellaista tietoa, jota perintätoimistolla on

käytössään. Koska perintätoimisto huolehtii useiden velkojien saatavista, sillä on kaupunkia laajempi informaatiopohja esimerkiksi velallisen taloudellisesta tilanteesta, jolloin perintätoimenpiteet voidaan perinnän kaikissa vaiheissa suhteuttaa velallisenkin tilanteeseen sopivaksi. Perintätoimistolla on käytössään resurssit ja välineet toteuttaa perintää monella tasolla, kuten sähköpostitse, puhelimitse ja online-liittymän avulla, joista kaupungilla ei ole omaa kokemusta. Perintäpalveluiden ostaminen perintätoimistolta tuo kaupungille ja myös velalliselle kustannussäästöjä, sillä perintätoimistolla on käytössään kokonaisvaltaiset henkilö- ja laitteistoresurssit, joiden avulla perintäkeinot valitaan tapauskohtaisesti ja myös velallisen etua turvaten kustannustehokkaasti. Esimerkiksi oikeudelliseen perintään siirtyminen ei ole aina velkojankaan kannalta tehokkain perintätapa.

Tehokas ja säännönmukainen perintä on avainasemassa kun tarkastellaan perinnän preventiivistä vaikutusta. On olennaista huomioida, että perintäkuluja syntyy vain saatavasta, jota ei ole suoritettu ajallaan. Perintäkulut ovat velalliselle myös motivaatiotekijä suorittaa saatava ajoissa.

Tarkasteltaessa perintätoiminnan järjestämistä kunnan omana työnä olisi tilanne se, että kaupungin resursseilla tehtävä kokonaistyömäärä kasvaisi merkittävästi, mikä vaatisi perintätoimintaan ohjattujen resurssien lisäämistä henkilöstö- ja laitteistotasolla, jos perinnän tehokkuus ja palvelutaso haluttaisiin säilyttää nykyisenä.

Perintätoimiston käytöstä luopuminen ja tehtävien hoitaminen vastaavalla tavalla kaupungin omana toimintana Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen (Talpa) toimesta aiheuttaisi Talpalle uusia vuosittaisia kustannuksia alustavan arvion mukaan noin 1,7 milj. euroa sekä tuottoja noin 0,3 milj. euroa vuodessa. Näin ollen nettokustannukset kaupungille olisivat arviolta 1,4 milj. euroa vuodessa.

Valtuustoaloitteessa on esitetty viittaus julkisuudessa esiintyneisiin tietoihin, joiden mukaan kaupungin käyttämällä perintäyhteistyökumppanilla olisi yhteyksiä veroparatiiseihin.

Julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) mukaan kuntien viranomaisten on kilpailutettava hankintansa mainitun lain säännösten mukaisesti. Kaupungin käyttämien perintäpalveluiden hankinta on kilpailutettu lain säännösten mukaisesti. Hankintojen kilpailuttamisprosessissa arvioidaan tarjoajien soveltuvuutta eli ammatillista ja taloudellista suorituskykyä. Suorituskykyä arvioitaessa otetaan huomioon hankintalain pakolliset ja harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet sekä tarjouspyynnössä asetetut vähimmäisvaatimukset. Kaupungin saatavien perintäpalveluiden

29.04.2013

Kj/2

tuottamisesta järjestetyn kilpailutuksen voittajalla oli vaadittu suorituskyky.

Veroparatiisiyhteyksiä koskevaan väitteeseen voidaan yleisesti todeta, että kaupungin edellytyksiä välttää yhteistyötä sellaisten yritysten kanssa, joilla on kytkentöjä veroparatiiseihin on selvitetty kaupunginhallitukselle 4.3.2013 kohdassa § 247. Selvityksen johtopäätösten mukaan Helsingin kaupungin mahdollisuudet välttää yhteistyötä sellaisten yritysten kanssa, joilla on kytkentöjä veroparatiiseihin, ovat nykyilainsäädännön puitteissa pääosin olemattomat.

Selvityksessä on todettu, että nykyisellään hankintayksikkö ei saa asettaa julkisissa hankinnoissaan vaatimuksia, jotka eivät liity kyseiseen hankintaan. Esimerkiksi verosuunnittelua koskevilla kriteereillä ei lähtökohtaisesti ole liityntää hankinnan kohteeseen tai tarjoajan kykyyn suoriutua hankintasopimuksesta. Hankintayksiköllä ei ole hankintalainsäädännön mukaan myöskään mahdollisuutta sulkea tarjoajaa tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos tarjoaja on täyttänyt Suomen verolainsäädännössä asetetut velvoitteet, riippumatta esimerkiksi tarjoajan maksettavaksi määrättyjen verojen määrästä. Kaupunki ei siis voi sulkea julkisten hankintojen ulkopuolelle yrityksiä sillä perusteella, että niillä olisi yhteyksiä veroparatiisivaltioihin.

Olennaista vertailuperusteiden (vertailussa käytettävien kriteereiden) asettamisessa on se, että perusteet liittyvät hankinnan kohteeseen. Vertailuperusteiden on toisin sanoen kytkeydyttävä kulloinkin hankittavaan tavaraan tai palveluun. Vertailuperusteiden avulla tulee arvioida hankittavan tavaran tai palvelun määrällisiä tai laadullisia ominaisuuksia. Tietoja yrityksen maksamista veroista, liikevaihdosta ja työntekijämäärästä samoin kuin yrityksen maakohtaisesti omistamista yrityksistä ja niihin liittyvistä raportoinneista voidaan tutkia tarjoajan soveltuvuutta arvioitaessa.

Euroopan Unionissa palveluiden tuottajalla on vapaa sijoittumisoikeus. Palveluiden vapaa liikkuvuus tarkoittaa sitä, ettei palveluiden tarjoajan tarvitse siirtyä toiseen jäsenvaltioon tarjotakseen palveluita siinä jäsenvaltiossa. Julkisten hankintojen osalta kilpailutus ei saa olla syrjivää oikeushenkilön sijoittumisvaltion suhteen; palveluita tulee voida tarjota samoin edellytyksin kuin kyseisessä maassa sijaitseva oikeushenkilö niitä voi tarjota. Rajat ylittävässä kilpailutuksessa palveluntarjoajan sijaintivaltio ei voi olla sellainen seikka, jonka perusteella tarjouksentekijä jätettäisiin kilpailutuksen ulkopuolelle.

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että tässä vastauksessa vastataan samalla myös valtuutettu Paavo Arhinmäen 16.3.2011 tekemään aloitteeseen koskien sitä, että kaupunki luopuisi perintätoimistojen

29.04.2013

Kj/2

käytöstä. Kyseiseen aloitteeseen on vastattu kaupunginvaltuustossa 28.9.2011, mutta valtuusto tuolloin palautti aloitteen Khlle uudelleen valmisteltavaksi ja Khs edelleen palautti 3.10.2011 aloitteen kaupunginjohtajalle uudelleen valmisteltavaksi. Kyseiseen aloitteeseen vastaaminen on odottanut tuolloin valmisteluvaiheessa ollutta perintälain muutosta (perintälain muutos tuli voimaan 16.3.2013) ja lakimuutoksen mahdollisesti mukanaan tuomia uusia linjauksia perintäalan toimintoihin liittyen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Taipale Ilkka valtuustoaloite Kvsto 24.10.2012 asia 15
- 2 Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite
- 3 Perintä kaupungin omana toimintana kustannus selvitys 20120120

Päätöshistoria

Hallintokeskus Oikeuspalvelut 26.3.2013

HEL 2012-014519 T 00 00 03

PK 20130022

Valtuutettu Ilkka Taipale on 24.10.2012 tehnyt valtuustoaloitteen, jossa esitetään selvitettävän Helsingin kaupungin saatavien perintä kaupungin omana työnä tai yhteistyössä ympäristökuntien ja HUS:n kanssa. Aloitteessa esitetään selvitettäväksi, olisiko perintä mahdollista järjestää luomalla pääkaupunkiseudulle oma yhteinen perintäyksikkö, tai ostamalla perintäpalveluita joltain vammaisjärjestöltä tai sosiaaliselta yritykseltä. Aloitteessa on myös tuotu esiin julkisuudessa esitetty väite, jonka mukaan kaupungin käyttämällä perintäyhteistyökumppanilla olisi yhteyksiä veroparatiiseihin.

Hankintalainsäädäntö ja viittaukset veroparatiisiin

Valtuustoaloitteessa on esitetty viittaus julkisuudessa esiintyneisiin tietoihin, joiden mukaan kaupungin käyttämällä perintäyhteistyökumppanilla olisi yhteyksiä veroparatiiseihin.

Julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) mukaan kuntien viranomaisten on kilpailutettava hankintansa mainitun lain säännösten

mukaisesti. Kaupungin käyttämien perintäpalveluiden hankinta on kilpailutettu lain säännösten mukaisesti. Hankintojen kilpailuttamisprosessissa arvioidaan tarjoajien soveltuvuutta eli ammatillista ja taloudellista suorituskykyä. Suorituskykyä arvioitaessa otetaan huomioon hankintalain pakolliset ja harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet sekä tarjouspyynnössä asetetut vähimmäisvaatimukset. Kaupungin saatavien perintäpalveluiden tuottamisesta järjestetyn kilpailutuksen voittajalla oli vaadittu suorituskyky.

Mitä tulee veroparatiisiyhteyksiä koskevaan väitteeseen, voidaan yleisesti todeta, että kaupungin edellytyksiä välttää yhteistyötä sellaisten yritysten kanssa, joilla on kytkentöjä veroparatiiseihin on selvitetty kaupunginhallitukselle 4.3.2013 kohdassa § 247. Selvityksen johtopäätösten mukaan Helsingin kaupungin mahdollisuudet välttää yhteistyötä sellaisten yritysten kanssa, joilla on kytkentöjä veroparatiiseihin, ovat nykyinsäädännön puitteissa pääosin olemattomat.

Selvityksessä on todettu, että nykyisellään hankintayksikkö ei saa asettaa julkisissa hankinnoissaan vaatimuksia, jotka eivät liity kyseiseen hankintaan. Esimerkiksi verosuunnittelua koskevilla kriteereillä ei lähtökohtaisesti ole liityntää hankinnan kohteeseen tai tarjoajan kykyyn suoriutua hankintasopimuksesta. Hankintayksiköllä ei ole hankintalainsäädännön mukaan myöskään mahdollisuutta sulkea tarjoajaa tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos tarjoaja on täyttänyt Suomen verolainsäädännössä asetetut velvoitteet, riippumatta esimerkiksi tarjoajan maksettavaksi määrättyjen verojen määrästä. Kaupunki ei siis voi sulkea julkisten hankintojen ulkopuolelle yrityksiä sillä perusteella, että niillä olisi yhteyksiä veroparatiisivaltioihin.

Olennaista vertailuperusteiden (vertailussa käytettävien kriteereiden) asettamisessa on se, että perusteet liittyvät hankinnan kohteeseen. Vertailuperusteiden on toisin sanoen kytkeydyttävä kulloinkin hankittavaan tavaraan tai palveluun. Vertailuperusteiden avulla tulee arvioida hankittavan tavaran tai palvelun määrällisiä tai laadullisia ominaisuuksia. Tietoja yrityksen maksamista veroista, liikevaihdosta ja työntekijämäärästä samoin kuin yrityksen maakohtaisesti omistamista yrityksistä ja niihin liittyvistä raportoinneista voidaan tutkia tarjoajan soveltuvuutta arvioitaessa.

Euroopan Unionissa palveluiden tuottajalla on vapaa sijoittumisoikeus. Palveluiden vapaa liikkuvuus tarkoittaa sitä, ettei palveluiden tarjoajan tarvitse siirtyä toiseen jäsenvaltioon tarjotakseen palveluita siinä jäsenvaltiossa. Julkisten hankintojen osalta kilpailutus ei saa olla syrjivää oikeushenkilön sijoittumisvaltion suhteen; palveluita tulee voida

tarjota samoin edellytyksin kuin kyseisessä maassa sijaitseva oikeushenkilö niitä voi tarjota. Rajat ylittävässä kilpailutuksessa palveluntarjoajan sijaintivaltio ei voi olla sellainen seikka, jonka perusteella tarjouksentekijä jätettäisiin kilpailutuksen ulkopuolelle.

Perinnän järjestäminen kaupungin omana työnä

Kaupunginhallituksen 2.5.2005 hyväksymien rahasaatavien laskutus- ja perintäohjeiden mukaan saatavat tulee periä tehokkaasti nopeasti ja taloudellisesti, eikä Helsingin kaupunki ei voi tehottomalla tai epäsäännönmukaisella perinnällä antaa sellaista vaikutelmaa, että kaupungin saatavia ei tarvitse suorittaa. Kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun toteuttamiseksi lähtökohtana on oltava, että jokainen kuntalainen suorittaa omat velvoitteensa. Perimättä jääneistä saatavista aiheutuva taloudellinen rasitus on viime kädessä katettava verotuloilla.

Pääosan Helsingin kaupungin saatavien laskutuksesta ja vapaaehtoisesta perinnästä suorittaa taloushallintopalvelu -liikelaitos (Talpa). Virastot ja laitokset, jotka eivät ole Talpan asiakkaita, suorittavat vapaaehtoisesta perinnän joko itse tai käyttävät kaupungin organisaation ulkoista perintätoimistoa, kaupunginhallituksen 2.5.2005 hyväksymien kaupungin rahasaatavien laskutus- ja perintäohjeiden mukaisesti. Helsingin kaupunki käyttää sekä julkisoikeudellisten, että yksityisoikeudellisten saataviensa vapaaehtoisessa perinnässä perintätoimiston palveluita. Lainvastaisen menettelyn vuoksi määrättyjen maksuseuraamusten perinnässä kaupunki ei käytä ulkopuolista perintätoimistoa. Lähes kaikkien kaupungin yksityisoikeudellisten saatavien oikeudellisen perinnän hoitaa Helsingin kaupungin hallintokeskuksen oikeuspalvelut.

Saatavien perintä on lailla säännelty toimiala. Perintää hoitavan tahon tulee huolehtia siitä, että perintää hoitavat henkilöt omaavat riittävän koulutuksen toimialaansa nähden. Mikäli kaupunki hoitaisi saatavien perinnän kokonaan omana työnään, se vaatisi nykyistä enemmän henkilöstöresursseja, edellyttäisi lisäkoulutusta ja perintään sopivan tietojärjestelmän hankintaa. Nykyisellä henkilökuntamäärällä ja taloushallintojärjestelmällä perintää ei pystyittäisi hoitamaan yhtä tehokkaasti eikä kustannustehokkaasti kuin ulkopuolista perintätoimistoa käyttäen

Perinnän järjestäminen kokonaan kaupungin omana työnä edellyttäisi mittavia investointeja kaupungin käytössä oleviin tietotekniikan järjestelmiin sekä henkilötyövoimaan. Helsingin kaupunki on ottanut vuoden 2012 alusta käyttöön järjestelmän, jolla hoidetaan ulkoinen ja sisäinen laskenta, käyttöomaisuuskirjanpito, kirjanpito, laskutus sekä myynti- ja ostoreskontra (LASKE). Kyseistä järjestelmää ei ole

suunniteltu sellaiseen saatavien perintään, jota tällä hetkellä kaupungin puolesta hoitaa yksityinen perintätoimisto. LASKE-järjestelmää hankittaessa ei ole otettu huomioon sitä, että järjestelmän tulisi soveltua perintään, eikä siinä tällä hetkellä ole sellaisia ominaisuuksia, joita Helsingin kaupungin saatavien kokonaisvaltainen perintä edellyttää. Järjestelmä ei esimerkiksi laske ja päivitä saatavalle viivästyskorkoja, joka on olennainen osa kaupunginhallituksen hyväksymän perintäohjeen mukaista perintää. Jos LASKE-järjestelmää muunneltaisiin siten, että siihen sisältyy ominaisuuksia joiden avulla sitä voitaisiin tarvittavin määrin hyödyntää perintätoiminnassa, se vaatisi mittavan taloudellisen investoinnin. Järjestelmän ylläpitäminen ja kehittäminen edellyttävät säännöllistä taloudellista panostusta. Kaupunki ei todennäköisesti suurellakaan taloudellisella sijoituksella pääsisi siihen tehokkuushyötyyn, minkä se saavuttaa nyt hyödyntäessään perintätoimiston pitkällä kokemuksella rakennettuja ohjelmistoja, käytäntöjä ja perintäalan erityistä asiantuntemusta.

Jos perintä järjestettäisiin kaupungin omana työnä, kaupungilla ei olisi käytössään kaikkea sellaista tietoa, jota perintätoimistolla on käytössään. Koska perintätoimisto huolehtii useiden velkojien saatavista, sillä on kaupunkia laajempi informaatiopohja esimerkiksi velallisen taloudellisesta tilanteesta, jolloin perintätoimenpiteet voidaan perinnän kaikissa vaiheissa suhteuttaa velallisenkin tilanteeseen sopivaksi. Perintätoimistolla on käytössään resurssit ja välineet toteuttaa perintää monella tasolla, kuten sähköpostitse, puhelimitse ja online-liittymän avulla, joista kaupungilla ei ole omaa kokemusta. Perintäpalveluiden ostaminen perintätoimistolta tuo kaupungille ja myös velalliselle kustannussäästöjä, sillä perintätoimistolla on käytössään kokonaisvaltaiset henkilö- ja laitteistoresurssit, joiden avulla perintäkeinot valitaan tapauskohtaisesti ja myös velallisen etua turvaten kustannustehokkaasti. Esimerkiksi oikeudelliseen perintään siirtyminen ei ole aina velkojankaan kannalta tehokkain perintätapa.

Kaupungilla tällä hetkellä voimassa oleva perintäyhteistyösopimus kattaa myös niin sanotun heräteperinnän, jonne kaupunki siirtää saatavat, joista se ei tapauskohtaisen harkinnan jälkeen päädy oikeudellisen perinnän aloittamiseen. Erityisesti heräteperinnän tehokas järjestäminen kaupungin omana työnä vaatisi lisäresursseja ja rahoitusta. Velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) mukaan sellainen yksityisoikeudellinen saatava, josta ei ole haettu täytäntöönpanoperustetta, vanhenee kolmessa vuodessa. Velallista tulee siis vähintään kolmen vuoden välein muistuttaa saatavasta, jotta oikeus sen perimiseen jatkuisi. Sellaista yksityisoikeudellista saatavaa, josta ei ole haettu tuomiota, ei voi siirtää ulosottoviraston perittäväksi, joten vanhentumisen katkaisu on velkojan vastuulla. Mikäli saatavan vanhentuminen haluttaisiin katkaistavan ulosotto-perinnän kautta, olisi

saatavasta haettava tuomio ilman tapauskohtaista harkintaa mikä merkitsisi väistämättä velalliselle aiheutuvia oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat vapaaehtoisen perinnän kuluja huomattavasti suuremmat. Heräteperinnässä perintätoimisto huolehtii saatavan vanhentumisen katkaisusta sekä seuraa lisäksi velallisen taloudellista tilannetta ja aloittaa tarpeelliset perintätoimenpiteet sen mukaan.

Perintätoiminnan järjestäminen pääkaupunkiseudun yhteisen perintäorganisaation, vammaisjärjestön tai sosiaalisen yrityksen kautta taikka yhteistyössä HUS:n kanssa

Perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain (517/1999) mukaan saatavan periminen toisen lukuun on luvanvaraista. Lähtökohtaisesti sillä, joka haluaa periä toisen lukuun saatavia, on oltava siihen tarkoitukseen lupa. Mainittuun lakiin on kirjattu tarkat määritelmät siitä, millä edellytyksillä ja millaiselle toimijalle tällainen toimilupa voidaan myöntää.

Lain mukaisesti toimilupa voidaan myöntää luotettavalle ja vakavaraiselle hakijalle, joka pystyy huolehtimaan toimeksiantajan lukuun perittävästä varoista ja siitä, että toimeksiantajaa ja velallista koskevat tiedot suojataan asianmukaisesti. Tämän lisäksi hakijan tulee ilmoittaa perintätoiminnasta vastaava henkilö. Tämä henkilö on velvollinen huolehtimaan siitä, että perintätoiminnassa noudatetaan hyvää perintätapaa ja että perintätoimintaa muutoinkin harjoitetaan lainmukaisesti. Vastaavalla henkilöllä on oltava riittävä käytännön kokemus perintätoiminnasta tai perintätoimintaan soveltuva koulutus.

Mikä tahansa yhteisö, yritys tai järjestö ei siten voi harjoittaa perintätoimintaa toisen lukuun. Perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain noudattamista valvoo aluehallintovirasto, jolle toimiluvan haltijalla on velvollisuus muun muassa toimittaa jäljennökset tilintarkastuskertomuksesta ja tilinpäätöksestä liitteineen kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta.

Toimiluvan saamisen ehdot täyttävän kuntien ja HUS:n yhteisen perintäyksikön perustaminen on teoriassa mahdollista, eikä estettä toiminnan järjestämiseen esimerkiksi yhtiömuodossa ole. Luonnollisesti tällainen järjestely tarvitsisi myös ympäristökuntien ja/tai HUS:n myönteisen suhtautumisen. Helsingin kaupunki ei voi yksipuolisesti päättää tällaista yhteistyötä aloitettavaksi. Tällaisen perintäyksikön luominen edellyttäisi kuitenkin mittavia järjestelmähankintoja sekä riittävän koulutustason omaavien henkilöiden rekrytointia, samalla tavoin kuin perinnän hoitaminen kokonaisuudessaan kaupungin omana työnä. Erillisen oikeushenkilön perustaminen saattaisi tarkoittaa sitä, että myös nykyinen omana työnä suoritettava perintätoiminta sekä mahdollisesti laskutus ulkoistettaisiin kokonaisuudessaan omaan yritykseen.

Vaihtoehto, jossa kaupungin saatavien perintä siirrettäisiin kuntien ja HUS:n yhteiselle perintäyksikölle ei juuri eroa siitä vaihtoehdosta jossa kaupunki luopuu perintätoimiston käytöstä ja hoitaa saatavien perinnän kokonaisuudessaan omana työnään siltä osin kuin mitä edellä on viitattu mittaviin tietojärjestelmäinvestointeihin ja lisätyövoiman tarpeeseen.

Perintätoimenpiteet ovat lainsäädännön alaisia ja niiden toteuttaminen edellyttää riittävää asiantuntemusta. Perintää harjoittavan tahon tulee tuntea perintää ohjaavat normit ja ohjeet. Helsingin kaupungin saatavat koostuvat yksityis- ja julkisoikeudellisista saatavista. Näiden saatavatyyppien perinnässä on eroja, joista on säädetty lain tasolla.

Mikäli perintätoiminta järjestettäisiin yhteistyössä vammaisjärjestön tai sosiaalisen yrityksen kanssa, tulisi tällaisella yrityksellä olla lupa periä saatavia toisen lukuun. Luvan saaminen edellyttää laissa määriteltyjen edellytysten täyttämistä sekä riittävää osaamista perinnästä oikeudenalana. Perintätoimenpiteet ovat lainsäädännön alaisia, ja niiden toteuttaminen edellyttää riittävää asiantuntemusta ja esimerkiksi lainsäädännön muuttumisen jatkuvaa seuraamista ja siihen reagointia. Näiden valmiuksien lisäksi, sellaisella perintää harjoittavalla yrityksellä, joka toimisi perintäyhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa, tulisi olla riittävät järjestelmät ja välineet käsitellä kaupungin perintämassaa.

Myös vammaisjärjestön tai sosiaalisen yrityksen tulisi täyttää edellä esitetyt vaatimukset voidakseen toimia perintäalalla. Tämän lisäksi vammaisjärjestön tai sosiaalisen yrityksen tulisi pystyä tarjoamaan perintäpalveluita riittävän edullisesti siten, että myös velalliselle aiheutuvat kustannukset jäävät kohtuullisiksi.

Helsingin kaupungin saatavien perinnästä aiheutuvat kustannukset ja perintäkulut

Sekä julkisoikeudellisten että yksityisoikeudellisten saatavien vapaaehtoisesta perinnästä eli toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on saada velallinen vapaaehtoisesti esim. kirje- ja puhelinperinnällä maksamaan saatava, säädetään saatavien perinnästä annetussa laissa (513/1999, jäljempänä perintälaki).

Talpan perintätoimistolle antamien kuluttajasaatavia koskevien perintätoimeksiantojen perintäkulut velalliselle ennen perintälain muutosta (muutos voimaan 16.3.2013) olivat selkeästi pienemmät kuin perintälaisissa säädetty kulujen enimmäismäärät. Perintälain muutoksella muun muassa alennettiin velalliselta vaadittavien perintäkulujen määrää. Oikeuspalveluilla tällä hetkellä käytössä olevien tietojen mukaan Talpan perintätoimistolle antamien kuluttajasaatavia koskevien perintätoimeksiantojen perintäkulut velalliselle ovat

29.04.2013

Kj/2

lakimuutoksen jälkeenkin selvästi lain sallimia enimmäismääriä pienemmät. Joissain tapauksissa perintätoimiston veloittama kulu on melkein puolet vähemmän kuin perintälain sallima enimmäismäärä.

Tehokas ja säännönmukainen perintä on avainasemassa kun tarkastellaan perinnän preventiivistä vaikutusta. On olennaista huomioida, että perintäkulu syntyy vain saatavasta, jota ei ole suoritettu ajallaan. Perintäkulut ovat velalliselle myös motivaatiotekijä suorittaa saatava ajoissa.

Perintätoimiston kaupungin kuluttajasaatavien perinnästä velalliselle aiheutuvia kuluja on pidettävä kohtuullisina. Se, että perintätoimisto pystyy tarjoamaan perintäpalveluitaan kaupungille edullisesti, perustuu perintätoimiston suureen perintämassaan, joka koostuu Helsingin kaupungin saatavien lisäksi satojen muiden toimeksiantajien saatavista. On selvää, että mitä pienempää saatavamassaa hallinnoidaan, sen suuremmat ovat siitä syntyvät kulut suhteessa saatavien kappalemäärään ja päinvastoin. Lisäksi perintätoimistolla, joka huolehtii useiden velkojien saatavista, on käytössään laaja informaatiopohja velallisen taloudellisesta tilanteesta, jolloin perintätoimenpiteet voidaan suhteuttaa velallisenkin tilanteeseen sopivaksi, mikä on omiaan kohtuullistamaan velalliselle aiheutuvan perintäkulun määrää.

Yhteenveto

Perintä on lakiin perustuva toimiala. Perintätoimintaa valvotaan usealla taholla, ja sen harjoittaminen edellyttää riittävää juridista ja substanssiosaamista. Lain tai hyvän perintätavan vastaisella perinnällä on seurauksia, ja perintälupaa haettaessa ilmoitetun henkilön tulee huolehtia siitä, ettei perintää harjoiteta lain tai säännösten vastaisesti, eikä perintätoiminnasta aiheutuu velallisen tai toimeksiantajan oikeudenloukkauksia.

Perintäpalveluiden ostaminen miltä tahansa toimijalta, vammaisjärjestöt ja sosiaaliset yritykset mukaan lukien edellyttäisi siten sitä, että palveluntuottajalla olisi riittävä juridinen tietotaito periä saatavia. Kaupungin ostopalveluna hankkimat perintäpalvelut kilpailutetaan lain säännösten mukaisesti. Kilpailutukseen voi ottaa osaa sellainen yritys, joka täyttää lain ja kilpailutuksen mukaiset edellytykset. Riittävän suorituskyvyn omaava vammaisjärjestö tai sosiaalinen yritys voi halutessaan ottaa osaa kilpailutukseen.

Mikäli kuntien yhteistä perintäorganisaatiohanketta lähdetäisiin viemään eteenpäin, tulisi hankkeen tarkemmassa suunnittelussa ottaa riittävästi huomioon hankkeen kustannukset, henkilöresurssikustannukset, henkilöstön mahdollinen ulkoistaminen

29.04.2013

Kj/2

kunnan palveluksesta perustettavan yksikön palvelukseen sekä perintätoiminnan luvanvaraisuus.

Tarkasteltaessa perintätoiminnan järjestämistä kunnan omana työnä olisi tilanne se, että kaupungin resursseilla tehtävä kokonaistyömäärä kasvaisi merkittävästi, mikä vaatisi perintätoimintaan ohjattujen resurssien lisäämistä henkilöstö- ja laitteistotasolla, jos perinnän tehokkuus ja palvelutaso haluttaisiin säilyttää nykyisenä.

Helsingin kaupunki huolehtii osaltaan sitä, että sen saatavista aiheutuneet perintäkulut eivät ole velalliselle kohtuuttomia. Velalliselle aiheutuva kulu on yksi perintäpalveluiden kilpailutuksessa huomioitu seikka ja kaupungin tämän hetken perintäyhteistyökumppanin kaupungin saatavista perimät perintäpalkkiot ovat huomattavasti alle lain salliman enimmäistason. Perintätoimiston resurssit perintätoimiin ovat lähtökohtaisesti tehokkaammat kuin kaupungilla, ja perintää voidaan myös siitä syystä suorittaa pienemmillä yksikkökustannuksilla. Mikäli kaupungille hankittaisiin vastaavat resurssit, tai perintäpalvelu ostettaisiin toimijalta joka ei valmiina omaa samanlaisia resursseja, syntyisi siitä merkittäviä kustannuksia, joka viime kädessä näkyisi perintäpalveluista palveluntarjoajalle maksettavassa hinnassa. Velalliselta perittävän perintäkulun tulisi kattaa perinnästä aiheutuneet kustannukset, sillä ei ole kannattavaa harjoittaa perintää jonka kulut ylittävät perinnällä tuloutetut saatavat. Millä tahansa muulla tapaa järjestetyn perinnän kustannukset todennäköisesti ylittäisivät kilpailutuksen voittaneelta perintätoimistolta ostetun palvelun kustannukset, jolloin kohonneet kustannukset olisi vyörytettävä korkeamman perintäpalkkion kautta saatavansa maksamatta jättäneille velallisille ja ylimenevältä osalta katettava verovaroin.

Lisätiedot

Minna Markkila, asiamies, puhelin: 310 36183
minna.markkila(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566